

P R O T O K Ó Ł N R 1 9 / 2 5
z posiedzenia Komisji Rolnictwa, Leśnictwa
i Ochrony Środowiska
w dniu 27 października 2025 roku

Obecni:

Członkowie Komisji zgodnie z załączoną do protokołu listą obecności.

Spoza grona Komisji w posiedzeniu uczestniczyli: **Paweł Kokoszka** Kierownik Oddziału Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Smoleniu, **Beata Szydłowska** Naczelnik Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Zawierciu, **Andrzej Guzik** Główny Specjalista w Referacie Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Zawierciu.

Porządek posiedzenia:

1. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Komisji.
2. Informacja na temat dobrych praktyk w zakresie ochrony cennych przyrodniczych siedlisk i gatunków w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd.
3. Zaopiniowanie projektu uchwały Rady Powiatu z dnia 30 października 2025 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr XXXVII/471/13 z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie uchwalenia Statutu Powiatu Zawierciańskiego.
4. Sprawy bieżące.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska **Wojciech Siejka**. Powitał wszystkich obecnych. Podziękował Kierownikowi Oddziału Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Smoleniu **Pawłowi Kokoszka** za umożliwienie zorganizowania posiedzenia na terenie kierowanej przez niego placówki. Na podstawie listy obecności stwierdził dostateczną liczbę radnych do podejmowania prawomocnych uchwał.

Ad.1).

Wobec braku uwag ze strony radnych protokół **Nr 18/25** z dnia 22 września 2025 roku w wyniku przeprowadzonego głosowania został **przyjęty jednogłośnie, czyli przy 3 głosach „za”**.

Ad.2).

Członkowie Komisji **jednogłośnie, czyli przy 3 głosach „za”** pozytywnie zaopiniowali projekty uchwały Rady Powiatu z dnia 30 października 2025 roku w sprawie zmiany

Ad.3).

Kierownik Oddziału Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego w Smoleniu **Paweł Kokoszka** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„W piątek odbyła się VIII Międzynarodowa Noc Nietoperzy. Była to bardzo duża impreza, w której uczestniczyło 75 dzieci plus niewiele mniej dorosłych. (Główny Specjalista w Referacie Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Zawierciu **Andrzej Guzik** zapytał jaki duże obłożenie ma ośrodek). Sporo osób się przewija. Wydaje mi się, że przed pandemią przyjeżdżało trochę więcej wycieczek, szkół na noclegi. Odwiedzają nas mieszkańcy z okolicznego Śląska i Zagłębie, Kraków, okoliczne wioski, z województwa świętokrzyskie, sporadycznie osoby z Gdańska czy Warszawy. (Główny Specjalista w Referacie Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Zawierciu **Andrzej Guzik** zapytał, gdzie jeszcze znajdują się takie ośrodki, które mają miejsca noclegowe). Na terenie województwa śląskiego jest tylko jeden nasz ośrodek z noclegami, w pięciu ośrodkach edukacyjnych: w Żywcu, w Kalinie niedaleko Herb, Rudach, Będzinie są sale dydaktyczne plus coś w terenie. W każdym województwie, każde zespoły mają takie ośrodki. W województwie świętokrzyskim w Umianowicach stosunkowo niedawno powstał ośrodek, który został wybudowany za około 12 mln zł z wielkim NIDARIUM, akwariium wewnątrz budynku. Przebiega tam też kolej wąskotorowa. Parki świętokrzyskie zajmują się koleją wąskotorową od Pińczowa do Domianowic z rozgałęzieniem do Jędrzejowa. To też jest taka atrakcja. Ta linia jest budowana, przebudowana. Wiadukty z okresu I wojny światowej, które przetrwały do XXI wieku w tym momencie nadają się do remontu. W województwie małopolskim jest 11 parków krajobrazowych, 3 ośrodki: w Krakowie, w Tarnowie i w Woli Kroguleckiej. W Starym Sączu jest przebudowywany dom góralski gdzie jest około 35-40 miejsc noclegowych. W Krakowie jesteśmy jednostką samorządową, budowany jest tam ośrodek edukacyjny bez noclegów, ale będzie tam biuro plus ośrodek edukacyjny. W województwie opolskim Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych ma trzy ośrodki: Góra Świętej Anny, Góry Opawskie, Stobrawski Park Krajobrazowy również bez noclegów. (Główny Specjalista w Referacie Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Zawierciu **Andrzej Guzik** zapytał czy dużo wycieczek korzysta z sali edukacyjnej). Kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień, październik to jest szczyt sezonu, mamy codziennie obłożenie. Obłożenie jest, tylko tych grup nocujących jest trochę mniej niż przed pandemią. Takie trendy zaobserwowałem. Około 4 tysięcy osób przerabiamy rocznie, w tym jest około 1 500 osób nocujących. Jakbyśmy porównali ilość osób odwiedzających nas, do liczby osób odwiedzających Górę Zborów czy Jaskinię Głęboką, tam te liczby są większe. Cały czas podejmujemy różne działania w zakresie ochrony przyrody. Od 20, 30 lat dbamy o siedliska nieleśne, które są najcenniejsze w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd, czyli wszystkie hale, polany, które otaczają ostańce wapienne, gdzie w latach 90-tych był prowadzony wypas zwierząt gospodarskich. W momencie, kiedy zaprzestano wypasu, tereny te zaczęły zarastać, murawy kserotermiczne, czyli rośliny ciepłolubne, roślinność skalna, zaczęła znikać z tych terenów i niestety zaczęła się zmniejszać różnorodność. Są to siedliska półnaturalne, ponieważ człowiek wprowadził tam owce, które były wypasane na tych halach. Z racji tego, że był to sposób na zarobek to wszyscy to robili, żeby coś zarobić. W momencie, kiedy zmienił się rynek, gospodarka, przestało się to opłacać, owce poznikały z tych hal i w momencie zaczęło to wszystko zarastać. Zespół Parków Krajobrazowych zaczyna finansować te owce, ale nie z ekonomicznego punktu widzenia, ale żeby dbać o przyrodę. Udało nam się

pozyskać projekt z instrumentu finansowego FENIX. Nazwa projektu „Dobre praktyki w zakresie ochrony cennych przyrodniczo siedlisk i gatunków w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd”. Działanie to jest finansowane z Funduszu Spójności z Programu Funduszu Europejskie na Infrastrukturę i Środowisko w perspektywie 2021 - 2027. To około 4 mln zł, 85% dofinansowania, 15 % wkładu własnego, czyli ponad 700 tys. zł. Jest to nasz wkład własny zabezpieczony przez naszą jednostkę i to wszystko jest w ujęciu 5-letnim. Zaczęliśmy w tym roku, mieliśmy tak naprawdę zacząć w IV kwartale tamtego roku, ale wszystkie formalności niestety się przedłużają. Brak osobowości prawnej naszej instytucji powoduje pewne problemy, osobą prawną jest marszałek. Okres oczekiwania na decyzje jest bardzo długi, co komplikuje wszelkie zmiany, uzgodnienia. Udało się 24 stycznia wystartować i do 2029 roku będziemy realizować ten program, który głównie zakłada, ochronę cennych siedlisk nieleśnych i dodatkowo też kilka nowych zadań. Głównie zadanie to, żeby te owce mogły swobodnie pełnić rolę kosiarek, maszyn do ochrony przyrody. Włączyliśmy do tego projektu nowe powierzchnie, około 66 hektarów powierzchni leśnych na terenie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd, otuliny plus terenów przyległych. Zadanie usuwania podrostu drzew i krzew w obrębie ciepłolubnych zbiorowisk. Prowadzenie wypasu zwierząt gospodarskich. W tym roku to zadanie zakończyliśmy. Teraz, po takim sezonie, będziemy usuwać też niedojady z obszarów ciepłolubnych. Takim nowym zadaniem, które realizujemy, jest usuwanie karpin i gatunków inwazyjnych takich jak dąb czerwony, nawłoc czy paproć orlica pospolita. Zanim przystąpiliśmy do usuwania drzew, podrostu drzew i krzewów, to były te tereny wyczyszczone ze śmieci. Parę lat temu uruchomiony został duży projekt LIFE, teraz jest lepiej, ale kiedyś śmieci było zdecydowanie więcej. Teraz jest poprawa, ale tych śmieci nadal jest dużo. Śmieci tych nazwijmy bytowych jest mniej natomiast tych turystycznych, po ludziach jest stała ilość. Takich dzikich wysypisk na skałach już nie zaobserwowaliśmy. Gdzieś w gminie Przyrów jest takie miejsce, nie ruszane przez lata, można powiedzieć jedno wielkie śmietnisko, ale na tych skałach tu bardziej znanych to było nie najgorzej. Na terenie Niegowonic, gmina Łazy Niegowoniczki są zmiennowilgotne łąki trzęślicowe gdzie występuje motyl modraszek telejus. Zostały tam wykoszone łąki, żeby ten motyl miał miejsce do żerowania. W obrębie torfowisk przejściowych również będą prowadzone działania. Na terenie Leśnictwo Łosień, Nadleśnictwo Siewierz, niedaleko Błędowa mieliśmy takie kładki nad bagnami, które wybudowaliśmy w 2011 czy 2012 roku z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska. Cieszyły się one w czasie pandemii dużą popularnością. Zostały rozebrane. Ludzie dopytywali się o nie, gmina jak i Lasy Państwowe chciały, żeby się ponownie pojawiły natomiast nikt nie miał środków finansowych. Środki udało się pozyskać w ramach właśnie programu FENIKS. Wrócimy do tych kładek, będziemy je projektować i budować plus wymiana infrastruktury. Były tam dwie wieże widokowe, które są cały czas w dobrej kondycji, ale przy okazji zostaną zrobione nowe, również cała ścieżka, która zaczyna się od Klucz a kończy prawie że w Okradzionowie. Będziemy również wymieniać tablice. Prowadzony będzie również monitoring przyrodniczy, bo musimy się rozliczyć z postępów. Jesteśmy w trakcie wyłaniania wykonawca na monitoring przyrodniczy stanu zero a po 5 latach monitoring przyrodniczy, jak to wszystko wygląda, czy są postępy, czy może jest jakaś degradacja środowiska, siedlisk. Zobaczymy, jak to wyjdzie, z doświadczenia wiem, że raczej te działania się sprawdzają, także taki monitor jest też zamówiony. Poza Doliną Białej Przemszy, Pustynią Błędowską, będziemy poprawiać ścieżkę w Dolinie Wodącej, która też niestety się już trochę rozsypuje, czyli schody do Jaskini Tunel plus parę tablic. Poprawimy infrastrukturę przy Jaskini na Biśniku do Grodziska Pańskiego. (Główny Specjalista w Referacie Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Zawierciu **Andrzej Guzik** zapytał, czy jest możliwe połączenie ścieżek, na przykład między gminami). Rozmawialiśmy z PTTK Kraków, który wyznaczał te szlaki, uzgodniliśmy, że oni swój szlak poprowadzą

naszą ścieżką. My możemy nie mieć pieniędzy na odnawianie oznaczeń, PTTK raczej ten Krakowski fajnie działa i te środki będzie miał. (Główny Specjalista w Referacie Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego w Zawierciu **Andrzej Guzik** zapytał, co jaki czas odnawiane są znaki). Według instrukcji powinny być odnawiane co 3 lata. PTTK Kraków bardzo fajnie działa, bardzo sprawnie. Pan, który tam działa ma działalność i odnawiał nam nasze wszystkie ścieżki tu w terenie. Robi to bardzo porządnie i rzeczywiście zgodnie z instrukcją. Znaki na drzewach mają bardzo długą trwałość. Mieliśmy trzy ścieżki z różnych projektów i też połączyliśmy to w jedną całość. Organizujemy też spotkania z lokalną społecznością i rady naukowe. Jeszcze takie spotkanie przed nami w tym roku w Ryczowie, w Łutowcu. W kwietniu też już takie spotkania mieliśmy. Cały czas uświadamiamy ludzi, co robimy. U nas na skałach, w Łutowcu, na Okienniku jest mnóstwo ludzi. Wspinacze jakąś już wiedzę mają o tym co robimy, ale lokalni mieszkańcy za dużo o tym nie wiedzą, mimo, że takie spotkanie były już organizowane. Patrole prewencyjne to jest coś co robiliśmy i robimy cały czas. Robimy zajęcia edukacyjne, zooterapię. Zooterapię zaczęliśmy kiedyś przy projekcie z PFRON w ramach którego wybudowaliśmy ścieżkę sensoryczną. W przypadku osób niepełnosprawnych w zakresie umysłowym kontakt ze zwierzętami jest bardzo wskazany i wymyśliliśmy sobie, że zrobimy takie zajęcia z owcami. Zajęcia plastyczne, część artystyczna, filcowanie z wełny owczej, a później kontakt ze zwierzętami. W tym roku wykonawca nas sam zaskoczył, bo kupił alpaki, które są doskonałym narzędziem do zooterapii, do kontaktu z dziećmi. Owca jednak jak się do niej z owsem nie podejdziesz, to nie jest skłonna podejść do głaskania. Są takie dwa osobniki u wykonawcy, które są przygotowywane, żeby podeszły i dały się pogłaskać i przytulić. Alpaki są świetne, przytulą się i dają buziaka do selfie. Tam były tylko osoby niepełnosprawne, tutaj są wszystkie grupy szkolne, które zdążą się zgłosić, bo tych zajęć mieliśmy 8 albo 10 w tym roku, w momencie wszystko, nazwijmy to, się wyprzedziło. Zajęcia są za darmo. Najpierw jest trochę zajęć plastycznych z filcowania, kontakt ze zwierzętami a na koniec mały poczęstunek w postaci kiełbaski i ogniska. Cieszy się to dużą popularnością. Mieliśmy też zajęcia z goprowcami o bezpieczeństwie na Jurze. W tym roku zrobiliśmy cztery takie warsztaty i też się cieszyły dużą popularnością. Goprowcy opowiadali o bezpieczeństwie w poruszaniu się po szlakach. Usuwanie podrostów drzew i krzewów. Gmina Łazy Niegowonice, te tereny są mocno zarośnięte, będziemy je obkaszać, owce tam już były. Z innego projektu też będą wykaszane okoliczne wzgórza: wzgórze Kromołowiec, wzgórze Stodulsko najwyższe wzniesienie na terenie gminy Łazy. Gmina Łazy ma tam działkę około 8 ha, a z gminą jest nam się najłatwiej dogadać. Tam z EFRR-u owce już były i będziemy ten teren wykaszać i powstanie fajny punkt. Gmina Łazy ma też zamiary turystyczne, żeby zrobić tam punkt widokowy. W tym roku mieliśmy duży problem, wiele hektarów nam wypadło, jeden z właścicieli odmówił nam zgody i poszukiwaliśmy zastępczych terenów, stąd też Kamieniołom Mielina w Przyrowie, też gminny teren i tutaj przy innej okazji okazało się, że Stodulsko jest gminy Łazy i weszliśmy we współpracę. Myślę, że będzie to super teren do zagospodarowania. Nie tylko mamy owce, kozy, też są konie, małe, ten gatunek nazywa się Tinker. Gmina Ogrodzieniec z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska odsłoniła kilka ostańców skalnych na terenie gminy Ogrodzieniec. My kontynuujemy te działania, utrzymujemy ten efekt. Gmina nie miała zabezpieczonych środków na dalsze działania. Także też współpracujemy z gminą Ogrodzieniec i te konie w październiku jeszcze były w Kolonii Ryczów – skała Sitowina i tam te konie można było obserwować. Patrole prewencyjne, Siewierz mocno zaangażował się w Pogorie. Tam lasy przejęły trochę gruntów, wyłapują crossowców, quadowców. Organizowaliśmy również patrole podczas akcji „Grzybiarz.” Na tereny Doliny Wodącej patrole ma Komenda Policji z Olkusza. W tym roku weszliśmy we współpracę GOPR-em, jeżdżą na patrole, żeby młodzi ratownicy poznawali tereny jurajskie. Rozszerzyliśmy patrole również o straż leśną w Koniecpolu, Góra Zborów, skały kroczyckie

to Nadleśnictwo Koniecpol. (**Wojciech Siejka** zapytał czy straż leśna może wypisać mandat) Tak. Straż leśna spokojnie może wypisać mandat za przekroczenia wynikające z ustawy o lasach, czyli głównie za wjazd pojazdem silnikowym na obszary leśne, palenie ogniska w miejscu niedozwolonym. Mandatów za psa nie ma, ale to główne przekroczenie, psy na terenach leśnym nie mogą biegać luzem. Psów do rezerwatu nie wprowadza się, ale Regionalna Dyrekcja wprowadziła nowość na terenie Rezerwatu Parkowe, powiat częstochowski. To jest taka ciekawostka, gdzieś miesiąc temu pojawiło się w planie zadań ochronnych, w ustawie nie ma takiego wyjątku, żeby znieść zakaz, ale okazuje się, że zakaz wprowadzania psów nie dotyczy czynnej krajobrazowej. RDOŚ wyznaczył taką ochronę czynną krajobrazową na jednej ze ścieżek w Rezerwacie Parkowe i ten zakaz tam nie obowiązuje. Tam z psami można iść. Jednak jakby przejrzeć przepisy, to nigdzie nie wyczytamy, że z psem wolno tam iść. Cały czas podejmowane są działania promocyjne. Niedługo w Radiu Katowice, będzie można usłyszeć informacje o FENIKSIE. Kilka spotów ukaże się w miesiącu listopadzie. Również artykuły pojawiły się w prasach lokalnych, gminnych. Jeden artykuł zamówiony będzie w jakiejś komercyjnej prasie. Środki na ten cel są przewidziane. Jakaś dłuższa rozmowa o tym projekcie na dniach będzie w Radiu Katowice.”

W dalszej części członkowie Komisji obejrzeni film przyrodniczy 3D o Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd.

Ad.4).

Nikt nie zabrał głosu w tym punkcie porządku posiedzenia.

Na tym Przewodniczący Komisji zamknął posiedzenie.

Protokół sporządziła:

Agnieszka Szlachta

**Przewodniczący Komisji
Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony
Środowiska**

Wojciech Siejka